

TELEGRAFUL ROMANU.

Tel. grafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei, pre afara la s. r. poste cu bani zăta prin scrisori franceze, adresate către expeditor. Prețului prenumerațiunii pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. n. ar pre o jumătate de anu 4 fl. 50. Pen-

Nr. 91.

ANULU XXIII.

Săbiiu 16/28 Novemvre 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princip. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia ora cu 7 cr. sîrulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Honos alit artes (Cic.).

În momentul, când se restabili constituțiunea unghurică, naționalitățile nemagiare din Ungaria se temeu de irumperea unui întunerecu înfloratoriu, de o privesce teribila. În cătu temerile acēstea voru fi fostu fundate încātu nefundate, și încātu acele au aternatu și n'au aternatu și dela noi, nu recere demonstratiune lungă, de ore-ce pentru noi românii este invederatu, ca dejă nu avemu ce se mai pierdemu. Domnii cei noi ai situațiunei, sedusi de putere, în lips'a unei opusetiuni tréze incepura cu o vehementia infricosia a organiză și reorganiză, și le precipitara fôrte multe, mai tôte. Abiă ne aflămu într'alu optulea anu de constituțiune, și numărămu dejă atâtea legi nôue, acomodate dupa necesitatea momentului — și dupa scurta valóre modificata, derogate.

Că unu morbu epidemicu se furisă deodata cu constituțiunea spurcat'a și uriciós'a protectiune în impartirea oficiiloru, reulu celu mai destructoru pentru statu. Si dēca cei dela putere nu se aru fi convinsu din calamitătile, care urmara, ca sciintia și cualificatiunea nu se pôte dá deodata cu postulu înaltu și cu salariulu grasu, atunci cele mai sante destinațiuni, covenite sciintiei și meritului, în scurtu tempu le-amu fi vediatu degradate și îndatinate. E fapta, ca în turburarea și confusiunea cea dintăiu s'au aventatu destui la posturi înalte, fără merit și cualificatiune, singuru numai prin curtenire și lingusire, séu calumniându pre alții de naționalitate nemagiara séu pre naționalități întregi și astfelu afectandu patriotismu, ceea ce pre la începutu se socotea dreptu merit și recomandatiune. Au fostu și de acei'a, cari cugetă, ca în contr'a unui român s'aru poté comite ori-ce nedreptate ne mai considerandu-lu de cive de statu și aparatu de lege. Si chiaru sasi circumspecti și prudenti amu vediatu, cari în véculu luminei, adi, cându tôte se notéza, fura invinsi de pasiune, — cugetandu negresitu, ca tôte mergu pe contulu magiariloru. Ajunsi la putere acēsti'a și cari le semenă, totu ômeni cari se laudă întru naționalitatea întemplantoria că întru merite, și asiă dara cu totulu nedemni și necapaci: nu este mirare, ca și afacerile statului au mersu, precum scim, cum au potutu, adeca cătu de reu.

Unu ministru, carele tienendu-si formul'a de juramentu pururea înainte ochiloru, si-aru pune de tianta activității se vindecarea și delaturarea tuturor reliloru, câte rodu la anim'a statului și impedca înaintarea și prosperarea popóreloru, aru trebui, chiaru si concediendu-i unu tempu de functionare mai lungu, de cum 'lu defige speranti'a, sa fia o fiintia mai presu decâtu omenesca. Se pare a fi imposibilu a îndreptă atâtea, câte ceru îndreptare urginta, spre binele statului. Cu tôte acestea este laudabila nisuinti'a sincera, și începutulu bunu odata facutu, putemu speră dela ministrulu urmatoriu ceea ce scurtimea tempului denegă celui precedentu. Cu cătu coruptiunea și coruptibilitatea este mai lungu, cu atātu e mai laudabila bun'a credintia și sinceritatea, ce se opunu. Precum morbulu fisicu se indica în fatia, disparendu colórea de viétia, și în loculu acēsti'a

intrandu colórea periciunei din necesitate naturala: asiă și peccatele, care domnescu în statu se indica în mii de forme și caricaturi inspaimentatorie și amenintia că unu morbu a se latf preste totu organismulu și a ruina tôte. Dēca o cura e cu atātu mai laudabila, cu cătu morbulu a fostu mai latitu și mai inradeciatu, adeca cu cătu a fostu mai grea: atunci si bun'a credintia și sinceritatea barbatiloru de statu e cu atātu mai laudabila, cu cătu acestea virtuti, amenintiate de coruptiune si avendu a luptă cu mii de pedeci, suntu și insesi mai periclitate.

Nópte și întunerecu, blastemu perpetuu și pedépsa de mórte asupr'a unui statu, unui poporu, unde frecările de naționalitate, uriciós'a invidia și clandestin'a calumniare cu acelu resultatu, că sa vedemu și ômeni nedemni și a avea și miserabili în fruntea afaceriloru, chiamati a infrenă, pre cei ce insisi trebuiescu infrenati. Acolo nu potu înaintă sciintiele, acolo se uita artile, acolo cresce miser'a și infloresce. Persecutati pre barbatii cei buni și crutiati pre cei rei, incredintiatu pre cei necapaci cu dirigerea afaceriloru de statu: si morbulu epidemicu va cuprinde totu organismulu, va ruina în scurtu tempu totu ce mai e frumosu și maretu în statu.

Ore cine-va din departare, au din teoria fără cunoscintia de pracsă, va judecă cam asiă: ca într'unu statu regulatu, unde pentru tôte afacerile suntu norme, ce prescriu apriatu ce este de facutu, cari nu lasa locu arbitriului și licentiei, și cari pretindu că si insesi ele (normele) sa fia puse în aplicare de barbati priceputi și apti pentru acestu scopu, acolo nu pôte sa se mai întemple unui cive nedreptate, iera dēca vre-odata pre lănga tôte aceste s'aru întemplă, atunci maliti'a nu aru poté sa remana nepedepsita. Firesce, ca nôue ni se pare naiva acēsta judecata si destulu de ridicula, pentru ca esperinti'a ni-a aratatu contrariulu că regula, și regul'a că o exceptiune rara, carea abiă se amintesce în scóla, iera în pracsă nu are locu. Si diu, ore acea regula, ce se pare a fi naiva, nu aru trebui sa fia ea în valóre, și dēca nu este, ce este ore caus'a, ca s'au întorsu lucrurile asiă cu totului totu?

Sub ministeriulu ungh. presente, la dese denumiri de functionari de statu, amu pututu observă nisuinti'a de a înlocui posturile cu barbati cualificati. Amu observatu și aceea, ca în multe casuri alegerea a fostu fôrte nimerita. La acēsta nisuintia a ministeriului i poffim succesu, pentruca e spre binele statului. Nu se scrie astfelu, că sa ne recomandămu noi gratiei înalte; departe se fia dela noi lingusirea. Nice nu pôte, avé speranti'a unu român cualificatu cătu de bine între impregiurările de acum a fi consideratu dupa merit, de ore-ce ur'a de naționalitate 'lu persecutéza pasiu de pasiu, și în oficiu sta sub ascultarea unui magiaru ori sasu, cari nici odata nu-i voru dá cualificatiunea, carea o meritéza și dēca ore cându i o veru si dá, totu va fi privitu de român, și i se va luă chiaru ast'a de scadere. Nu din ast'a intentiune amu laudatu acea nisuintia, ci pentruca nu suntemu nepasatori de binele statului, care spre nenorocirea comuna pôte se ajunga pre mânile cele mai neapte.

De ore-ce functionarii de statu

suntu, séu mai bine disu, aru trebui sa fia totu ômeni de litere, de aceea intrandu în valóre acelu principiu, ca celu mai capacitatu are prospectu mai bunu de înaintare, și asiă onorandu sciintia și capacitatea, si insesi literele séu artile se promovéza. Aici firesce întielegemu acea desteritate a barbatiloru de statu în afacerile sele, aceea cultura, ce e necesaria ore cui-va pentru a resolví agendele ce i se incredintéza că unei persóne oficiöse, și nu acea sciintia divina, care 'si afla în sine însusi laud'a și glori'a sea și nu pretinde dela muritori recunoscintia séu remuneratiune. De altmintrea înflorirea sciintieloru preste totu și în specie totusi este conditiunata dela onorarea loru, și istori'a ne invétia ca acestea au înfloritu cu deosebire în staturile impacate și pre cându acestea se aflau insesi în flóre.

Statulu se baséza pre barbati buni, și sub conducerea celoru demni și capaci prosperéza statulu, înaintéza tôte. Si pre celu demnu 'lu îndemna patriotismulu, a se tiené onoratu prin aceea, ca statulu pretinde și stiméza conlucrarea sea spre folosulu publicu și acēsta onóre lu va încuragiá spre a se cualificá totu mai multu, pentru ca onóra nutresce artile, precum dice Cicerone.

Precum înaintarea sciintieloru depinde dela onóra loru, asiă e cu tôte celelalti arti, cari asemenea într'unu statu regulatu și impacatu se desvólta mai bine cându suntu onorate și cautate; din contra zacu totu-déun'a prea josu acelea, cari nu au cautare, precum ast'a o aréta esperinti'a de tôte dilele în modu eclatantu. —

Deci dēca onóra promovéza artile, aprindiendu spre gloria, și dēca promovarea artiloru înaintéza interesulu statului; dēca artea nu are decâtu unu scopu: celu alu perfectiunei sele, și nu cunósce și nu concede pre terenulu seu ur'a din naționalitate și alte impregiurări întemplantorie, nevinnovate; dēca promovarea artiloru și a interesulu statului se conditionéza imprumutatu séu reciproc: cauta se fia invederatu, ca ceea ce aru fi pedeca pentru perfectiunea artei, a caută se fia în asemenea modu și pentru înaintarea și prosperarea statului, și ca ur'a si persecutiunea pentru naționalitate séu alte impregiurări întemplantorie este în adeveru piedec'a cea mai mare pentru înaintarea și prosperarea statului, carea cei dela putere, în locu de a o delatură, pôte fără de a sci, o marescu mai la tóta ocaziunea, cându oficiulu le impune lucrare.

Despre acestea ori-care român cugetatoriu este convinsu, și pôte ca-i pare mai bine se nu mai auda de atâtea rele, de care e satulu. Dara nice nu a fostu intentiunea acēstui articulu a revocá în memoria amaritiunile, persecutiunile și nedreptătile, ce le suferim dela conlocitori, pre cari noi, străvechii locuitori ai acēstei țieri, i-amu imbiatu de atâte și atâte ori cu egalitatea și fratietatea cea mai sincera — indesiertu, — ci scopulu acēstei scrisori a fostu si este, a vestí, ca domnii dela putere în tempulu mai nou se paru a nisui, că sa se emancipeze de acelea patimi de josu, de ur'a de naționalitate și altele, și ca acea emancipare e fôrte imbucuratória, de-si la începutu va avé inca a luptă și ea cu destule pedece reali și inchipuite. Ajunge a fi constatatu laudabil'a nisuintia, de a delatură o piedeca prin-

cipala desvöltării și prosperării interesulu comunu, a individualității comune, pre carea totu patriotii o iubescu și o apera. —

Dēca postuléza interesulu statului a delatură relele, negresitu ca pretinde și a le demarcá si îndreptatiesce spre ast'a pre ori-care patriotu sinceru, ba inca lu obliga a conlucrá din tôte puterile spre binele statului, pentru înaintarea interesulu comunu. Si iérasu, dēca înaintarea interesulu comunu recere încuragiare și recunoscintia, ast'a sa nu i-o denegămu, ci mai vertosu sa onorămu pre purtatorii de idei sublime și salutarie. Între a vituperă tôte faptele regimului, fia cum voru fi, și între a le laudă fără judecata, séu între *reactionariu* și *lingusitoriu coruptu*, este unu întrespaciu — pentru iubitorii de adeveru.

V.

Cetimu în „Press'a“ din Bucuresci:

Diarele au fostu pline dilele acēstea de totu felulu de interpretări și comentarii asupr'a demisiunei lui B. Boerescu din ministeriu. Unele au mersu chiaru pâna a face totu felulu de presupuneri asupr'a motiveloru acēstei demisiuni.

Interpretările și comentariile asupr'a acēstui faptu alu dilei erau prea naturale pentru diuare. Nici nu putéu face altfelu. Nu avemu dara nimic de disu asupr'a acēstui faptu. Putemu inse respunde diuareloru, cari credu ca au aflatu și motivele acēstei demisiuni, reproducendu totu felulu de sgomote publice, ca suntemu în positiune a le declară ca se încéla fôrte multu.

Nici noi, dara nici d-nealoru nu potu cunósce motivele. Ele au existatu negresitu, și nici ca putéu sa nu existe. Acést'a inse nu va se dica ca se potu cunósce și de noi toti.

Totu ce putemu asigură, si suntemu în positiune de a sci, este ca d. Boerescu s'a despartitu în cele mai bune relatiuni cu colegii dlui; și suntemu siguri ca acēsta despartire nu-lu va oprí că sa continua aceleasi bune relatiuni și sa conlucreze că si în trecutu cu marele partidu conservatoru, din care face parte, pentru binele și puterea țierei.

Cātu pentru noi, cari amu regretatu și regretămu fôrte multu retragerea dlui Boerescu din ministeriu, vomu indepliní si de acum înainte misiunea nôstra de organu alu partidulu conservatoru. continuandu a sustiene aceleasi principie că si în trecutu, si mai alesu contribuindu la mentienerea unității și realității actiunei liberale conservatóre, conditiuni fôrte importante pentru puterea partidulu ce reprezentămu.

Cestiunea Orientului.

Primulu ministru a Angliei n'a esageratu gravitatea ce din nou a luat situatiunea Turciei. Cestiunea atātu de multu suspendata și atātu de desamánata ce a fostu numita cestiunea Orientulu în adeveru a intratu într'o fasa nôua; vechiele aliante suntu desfacute și echilibrulu europeanu si-a schimbatu bas'a. Se pôte ca la începutu insurectiunea micii provincii turcesci ce s'a revelatu lumii, care mai nu-i sciă numele, situatiunea, și chiaru existenti'a sea, se nu fi fostu faptulu unui plinu premeditatu. Mai în fia-care anu suntu încercări de re-

volta în vr'o provincia turcăscă, unde naturalmente sunt provocate de manifestările și gresielele autorităților. Insurrecțiunea Hertiegovinei aru fi potutu deci fi usioru inabusita de forțele militare a Turciei deca n'aru fi fostu întretinuta în secretu.

În primele zile s'a potutu crede ca nu va dură, și nu putea dură deca era lasata în puterile sele. Dara deca populațiunile vecine s'aru fi amestecat, deca Serbi'a, Bosni'a principatele s'aru fi unitu cu miscarea, atunci era o radicare generala a slavilor și a creștinilor în care aru fi fostu trasa Europ'a întréga. Inse, după tota aparenti'a, nici-o putere nu era gat'a pentru marea deslegare a problemei orientale, și iéta de ce mai întâu s'au veditu principalele guvern-entate interesate încercându a circumscrie foculu și a-lu împedecă de a atrage celelalte materii inflamabile.

De alta parte, deca aceste guvern-entate, Rusi'a mai cu séma, credéu necesaru de a stinge momentanu insurrecțiunea și a continea pre celelalte provincii cu totulu gat'a de a luá parte la ea, acést'a nu putea fi în unicul interesu a Turciei și a mantinerii integrității sele. Rusi'a la cele din urma nu e tienuta a face pre Turci'a se traiésca. Deca creștinii levantului, cei din mediteran'a, alta data au consideratu pre franci cá pre protectorii lor naturali, creștinii de rasa slava totudéun'a si-au întorsu privirile spre Rusi'a, și faimós'a nostra campania din Crime'a n'a pututu de cátu sa stringa legaturile lor cu nordulu. Deci Rusi'a nu póte parasi pozițiunea sea de protector a slavilor și a creștinilor, și era silita a o revendicá din nou, cum a facutu.

Din acelu momentu trebuia sa se prevéda, și credemu ca amu spusu acést'a dela începutu, ca Turci'a va fi obligata a plati neutralitatea ce puterile mantinéu pentru ea, și ca, deca silintiele comune a guvernelor impedeau pre celelalte provincii slave și creștine de a generalisá insurrecțiunea, trebuia cá acesta intervenire sea aiba dreptu pretiu o óre-care mesura de autonomia și de independentia acordata acestor provincii. Acestu rezultat aru fi pututu fi atinsu în modu

pacificu, încetu, pre cáile regulate și diplomatice; astufeliu aru fi fostu negresitu deca unu evenimentu, de multu provedintu, și cu tóte aceste ne asteptatu, n'aru fi precipitatu crisi'a.

Acést'a e evenimentulu pre care d. Disraeli la numitu cu politetia catastrofa financiara a Turciei și care a diselu, a reinsufletitu lupt'a ce espirá, a datu unu aspectu nou circumstanțelor și a creatu temeri și speranție noué. Acestu evenimentu era totudéun'a atárnatu de unu firu preste capulu Europei; conveni'a óre-câroru scopuri cá acestu firu sa fia taiatu, și iéta de siguru cestiunea orientului deschisa iérasu.

Cestiunile financiare au luat în dilele nóstre o importantia capitala în politica. Amu observatu deja cum respândirea datoriei turcesci a respânditu în acelasi tempu notiunea de geografía și istori'a Turciei. Nu de multu cestiunea orientului era o afacere spre a dice asiá aristocratica; astadi este de domeniulu tuturor micilor purtatori de bunuri. În acesta sfera s'a operatu ce-va cá transitiunea dela sufragiulu restrinsu la sufragiulu universalu. Catastrofa financiara a avutu deci de efectu de a face dintru-o cestiune de diplomatie și de cancelaria o cestiune de opiniune publica și de interesu publicu.

Dara Turci'a, după marturi'a tuturor și chiaru după marturi'a sea propria, este incapabila de a guverná si de a administrá în modu regulatu provinciile dispartate ce compunú imperiulu seu, cari nici odata n'au pututu nici nu voru puté sa se asimileze și cari nu sunt mantinute de cátu cu garnisóne. Nu numai ea nu le póte administrá, dara se sleiesce și se ruinéza încercându acést'a. Interesulu seu propriu aru fi de a renunciá deca nu la suzeranitate, celu putienu la gerarea unor provincii ce nu sunt pentru ea decatu o sarcina.

Atare este cestiunea deschisa astadi, și care, deca nu va fi grabnicu resoluta, va întretine foculu subteranu pâna în primavéra, cându va izbucni necunoscutulu. Puterile ce conducú Europ'a n'au contienutu și infrenatu populațiunile slave și creștine fára a se angagiá, celu putienu mo-

ralmente, a face sa li se dea satisfaciuni legitime. Rusi'a cea întâu nu póte regá misiunea sea traditionala și politicá sea necesara. Acést'a e sensulu manifestului în care ea declara „ca n'a sacrificatu alianței sele cu Germani'a și cu Austri'a simpatiele ce a aretatu totudéun'a creștinilor slavi, și ca, în tóte casurile, trebuie cá trist'a situațiune a populațiunilor creștine din Turci'a sa aiba unu terminu.“

Unu astufeliu de limbagiu este în rolulu necesaru a Rusiei; trebuie sa ne padimu inse de a vedea în elu, în circumstanțele actuale, intențiuni resbelnice. Situațiunea era diferita acum 24 de ani. Atunci Europ'a occidentală era legata cu doctrin'a integrității imperiului otomanu, și pretențiunea Rusiei de a fi protector'a creștinilor din orientu o duse la resbelulu cu Franci'a și Angli'a. Astadi, departe de a se împedecá Rusi'a de a întervení, e vorb'a de cine va întervení cu ea. Angli'a a renunțiatu la o sarcina imposibila, și cu spiritulu seu practic obicinuitu, trece cu hotaríre de cealalta parte. Ea e prim'a sa recunósca și sa proclame neputinți'a ne remediabila a Turciei, și adeverat'a cestiune astadi e de a sci cum se va compune consiliulu judiciar europénu insarcinatu cu gerarea afacerilor sultanulu.

„J. des Débats“

„V. C.“

John Lemoine.

Domnulu pictor N. Popescu. Comunitatea nostra Siomosiu cottulu Aradului e fericita de a puté salutá în mediloculu seu pre acestu celebru artistu de pictura. Ea este mai multu decatu fericita vedindu-si prin densulu terminata crimea și templ'a bisericiei sele cu atât'a profundime, gustu esteticu și dexteritate, încátu aru puté rivalá cu ori care biserică din pompós'a și de natura favorit'a gradina a Europei — Itali'a, în care celebri artisti si-au eternisatu arta.

Dlu Popescu póte se fia ambitiosu pre penelulu seu, castigatu de altmintrenea cu multa sudóre. La unu poporu de circa 16 milióne cáti ne aflámu noi románii în provinciile orientulu, de abia se va aflá unu alu doi-

lea, care se intréca în art'a picturii pre acestu fiu alu Banatului.

Cá unu Pionis din cenusia s'a aredicatu d-sea la ecoulu gloriei artistice, de unde nu putemu privi la densulu decatu admirandu-lu. Multa-imita ilustrei familie Mocioniane, prin alu cárei marimosu spriginu si-a eluptatu dlu Popescu puterea artei și a ajunsu la graulu marirei în care de presinte se afla.

Secolii au se vorbésca de sublimitatea artei d-sele, dara noi nu suntemu inca în stare de a o apretia. Operele dlui sunt celu dintáiu și singurulu fragmentu din istori'a și literatur'a artei cari deca vomu deveni poporu cultu, liberu și independentu, — negresitu se voru compune.

Cu acést'a ocaziune nu ne atingemu de biografi'a dlui Popescu; densulu e cu multu mai bine cunoscutu publiculu român, europénu, chiaru și celu din Americ'a. Ajunga a mai adauge pre scurtu, ca pipaindu dlui bine pulsulu natiunei sele, a aflatu ca studiulu istoriei bisericesci — natiunale lu va duce la tienti, și pre acestu terenu si va puté mai potrivitu a redicá column'a invingerilor sele, în regimentulu artei.

Principialiter totu acea continua dlui ce au fostu începutu celebri artisti din seculii trecuti: Michel Angelo, Titian, Coregiu, Rafael s. a. giganti ai picturii, cu deosebire ca dlu Popescu va distinge art'a bisericiei nóstre natiunale.

Deca care-va din on. publicu ceterioru va cugetá de esagerate aceste sentinție, poftésca la noi, în biseric'a nostra și se va convinge ca demnu este unu Popescu de a fi pusu în sirulu celor mai pronunțati pictori ai Italiei, și de a-lu salutá cá pre primulu artistu de pictura român.*)

Acestu domnu Popescu inepaiatu de foculu gloriei strabunilor nostri, era mai pre de aprópe sa-si gresiesca carier'a. A începutu dlui a se dedicá specialminte studiulu isto-

*) Credemu a nu abusa prin acést'a aserare de reputatiunez dlui directoru la scóle de bele-arte din Bucuresci Amanu; a dlui prof. Tatarscu, amiculu celebrulu artistu de pictura din Rom'a Mariani; a dlui prof. Glogorescu, s. a. totu atatea capacitati în art'a picturii. Auct.

Capu III Vs. 22—36.

Gelosia invetiaceiloru lui Ioanu botezat. carca da acestu'a ansa la alta marturia despre Iisusu.

Vs. 22. *Dupa aceea* — după unu intervalu óre care de tempu, dela cele enarate pâna aci vedi 2, 12. — *a venitu . . . în pamentulu judeiloru* spre deosebire de capitale — unde se petrecusera scenele de mai susu — *botezá* — nu nemijlocitu, ci după 4, 2, prin invetiacei sei.

Vs. 23. *Enon* — cuventu evreesceu — ochi, aci cu însemnare metaforica: isvoru, locu apetosu — după cum se esplica si de evang. *ca erau acolo ape multe. Salm* o cetate dincóce de Iordanu la marginea Samariei (Iis. Navi 15, 32.)*)

Vs. 24. Acestu Vs. documentéza pre deplinu aceea ce amu sustienutu atâtu la introducerea Nr. 2, l. cátu si la 3, 21. 6. ca evangelistulu presupune cunoscute evangeliile sinoptice, și ca fára de acelea nici ca lu putemu întielege pre deplinu. Singuru din punctu de vedere istoricu aréta evangelistulu, ca pre cându se petreceau acestea — pre cari elu le amintesc cá suplementu la cele istorisite de sinoptici, Ioanu botezat. inca nu era închisu în temnitia. Iéra cumca Ioanu botez. a fostu închisu și decapitatu prin Irodu, evang. presupunendu acést'a cunoscuta din sinoptici (Mat. 14, 2—11. Marcu 6, 17.—28. Luc'a 3. 19. 9, 7.) nu o amintesc fa-

*) Mai pre largu vedi Dr. Schirlitz. Gr. Dtsch. Wörbch. Giesen 1868 III Aufl. la *Eαλείμ το si Eαλημ, η.*

ECISIÓRA.

Studii essegeticé.

Sectionea II-a.

CAPU II—IV.

Cele dintáiu minuni a lui Iisusu în Galile'a, Samari'a și Iudei'a.

(Urmare.)

Cele de întâu, cá mai popularie, mai usióre, atâtu de întielesu, cátu si pentru tienerea aminte și reproducere, ceste lalte mai grele atâtu pentru un'a cátu si pentru alt'a.

Cele dintáiu, cá mai usióre de întielesu predicate mereu poporulu de apostolii Mateiu (carele a scrisu evang. sea după cum a si predicatu-o) Petru și Pavelu (dupa cari s'au acomodat Marcu și Luc'a — vedi introducerea Nr. 2), ceste lalte, cá mai grele de întielesu, neglese de apostoli.

Cele de întâu, cá pentru poporu, apartienetórie mai multu Galileei; ceste din urma referitórie la invetiatiu lui Israilu, apartienetórie mai multu resiedintiei, centrulu acestor'a: Ierusalimulu. — Cele de întâu cá mai usióre, mai popularie, fiindu predicate de apostoli, si avendu lipsa de tempu mai putienu, s'au potutu scrie mai usioru, si mai de tempuriu; ceste din urma, cá mai grele, din care cauza retacute de apostoli, împreunate cu mai multa precugetare, si avendu lipsa de unu marture ocularu s'au scrisu mai tardioru (vedi introducerea Nr. 2). Acestea fatia cu activitatea și doctrinele din Ierusalimu, vis-a-vis de cele dela tíera.

De activitatea din Ierusalimu se tiene și convorbirea cu Natanailu, invierea lui Lazaru și invetiaturile speciale pentru invetiacei din cap. 13—16, și rugaciunea cea archierésca a lui Iis. c. 17.

Au trecut cu vederea sinopticii activitatea lui Iis. în Ierusalimu în generalu, au fostu necesitati a trece și unele speciale, pre cari nu le puteau atinge fára a le aduce în legatura cu Ierusalimulu (vedi si la 2, 22). De acestea se tiene cu preferinția și convorbirea lui Iisusu cu Natan. și invierea lui Lazaru.

La acestea se mai adauge și verosimilitatea ca pre cându s'au scrisu evangeliile sinopticiloru, Natanailu și Lazaru erau inca în viétia. Sinopticii, din consideratiune cátra viétia acestor'a, au n'au adusu cu sine natur'a lucrulu cá sa-i retaca, spre a nu inversiuná pre sinedristi asupr'a lor? Ei au trebuita sa fia cu consideratiune fatia cu acesti individi intimi ai lui Iisusu, și cu deosebire fatia cu Lazaru, asupr'a cáru'a archiereii inca înainte de crucificarea lui Iis. adusera sentinți'a de mórte (Ioanu 12, 10.) Deca nu trecerea cu vederea neintentionata, apoi de siguru consideratiunea cátra liniscea acestor persóne este caus'a de sinopticii nu le amintesc. Pre cându s'a scrisu evangeli'a lui Ioanu, de securu aceste consideratiuni disparusera dejá — ne mai fiindu Lazaru și Natanailu între cei vii.

c) Pre lângá acestea: profunditatea și continutulu celu vastu si plinu de spiritu, ce se afla depusu în acésta convorbire — recte vorbiri — a

lui Iisusu — chiaru și cându n'amu avé nici unu motivu spre aperiarea originalității ei, suntu de ajunsu spre a-i documentá isvorulu celu adevratu. În tóte scrierile vécului primu, chiaru și în epistolele lui Ioanu nu aflámu parechia acestei convorbiri în privinti'a profundității și a spiritulu inaltu, și astu-feliu neputendu-o reduce la fruptulu cugetárei omenesci, trebuie sa o atribuímu acelu'i, cáru'a i-o atribue evangelistulu.

A afirmá ca evangelistulu reproduce din cuventu în cuventu convorbirea acést'a precum s'a întemplatu de-si n'amu gresí nici decatu — nu vomu face. Vomu concede ca în tempu de 60—70 de ani dela acésta întemplantu pâna la descrierea ei, evangelistulu a potutu se uite vre-o expresiune, vre-unu terminu alu invetiatiurulu seu. Vomu concede ca în ceea ce privesce form'a esterióra s'aru fi abatutu în cátu va evangelistulu, simburile inse, continutulu internu este fidelu. Si e sciutu ca unu istoricu póte reproduce ce-va fidelu după esterioru, după forma, si totusi în fondu se nu fia fidelu, si iérasu unulu se nu observe formele esterne, ci numai cuprinsulu internu, si se fia celu mai fidelu. După cum amu vedíutu în introducerea Nr. 1, l. evangelistulu Ioanu nu istorisescé numai esteriorulu, ci reproduce mai multu, elu reproduce sirulu celu grandiosu de tablouri, ce cá marturu ocularu le-a conceputu si în decursu de o jumetate de seclu le-a prelucratu în anim'a sea. În acestu siru de tablouri, potemu numerá si pre celu din cestiune.

riei naționale, dară curendu s'a convinsu despre sterilitatea acestui terenu pentru geniulu seu, si astfelu a devenitu a se ocupă de istoriă bisericeii năstre, pre care terenu reporta astadi admiratiune

Nu voimu a dice prin acest'a ca istoriă năstra naționala aru fi sterile, nici ca dlu N. Popescu nu aru puté fi in stare de esprime cu demnitate trasurile caracterului nostru național, ci ca i lipsesce terenulu de a se ocupă de acest'a. Deschida-i românii si in specialu Romaniă salónele, puna-se museulu din Bucuresci in pusetiune de a avé trebuintia de tablourile dlui pictoru. Ceru macaru probe, dovedi despre puterea artei, ce dlu Popescu prelânga tóta reputatiunea de care se bucura, fâra indoiéla le va serví. Si astu-feliu desbracati de indiferentismulu ce ne caracterisă, se nu permitem cá dlu Popescu se pribegésca prin intunecimea indolentiei năstre, căci la unu Ddieu ne vomu aci.

Ei dară vitregitatea tempului pôte se fia in parte mai puternica decâtu bunavointiă năstra, dlu Popescu bine a prevediutu postulatale acelui'a, e dară rezonabilu ca art'a penelului d-sele sa-si afle refugiulu in cas'a lui Christu.

Bisericiă e pentru noi românii asilulu care de seculi ni-a pastratu cu scumpetate, cá o fortarétia religiunea si naționalitatea năstra, iera cu aceste dóue surori vine de a se imbratisiă si Mus'a artei. Trei conditiuni de viétia si putere.

Salutâmu pre dlu Popescu in mijloculu nostru!

Sioimosiu in 9/11 st. v. 1875.

Moise Magdu,
paroch. si ases. cons.

Gabriel Bodnár,
notariu com.

Iosifu Vuculescu,
capelanu.

Euthimiu Dugariu,
docinte.

D. Magdulu.

Dela tíera in 30 Octobre st. v.

Dle Redactoru! Credu ca nu vei luá in nume de reu căci sum asiá liberu a te incomodá cu rugarea cá

cendu in acestu Vs. numai alusiune la evangelistii citati.

Vs. 25. *Si au fostu întrebare.* In originalu in locu de *si* (καί) avemu „ὁ ὄν“, care nici odata nu pôte fi tradusu cu *si*, ci dupa cum ocură in constructiune, cu: deci, dară prin urmare asiá intru acea, in urm'a cărei'a.***) In acestu vs. terminulu celu mai bunu mi se pare a fi: *intru acea a fostu întrebare*, s'a nascutu disputa, intre invetiaceii lui Ioanu si jidovii (in testulu elenu nearticulatu.) In originale, nu este siguru inca, ca adevératulu terminu usitatu de evangelistulu sa fia fostu jidovi — in pluralu *Ἰουδαίων* — séu unu jidovu *Ἰουδαίου* in singularu. Ne iertandu-ne impregiurările a ne ocupă cu critic'a testului originalu, vomu remané pre lângă testulu dupu carele s'au orientatu traducatori biblicii năstre, de-si acest'a ne detrage in cătu-va din valórea esetei.) Disput'a a fostu: *despre curatienia* ad. despre curatirea prin botezu, despre valórea botezului: care botezu este mai cu valóre, a lui Ioanu, séu a lui Iis. — jidovii (déca remanem pre lângă terminulu acest'a in in pluralu) vrendu se paralizeze activitatea atátu a lui Ioanu cătu si a lui Iisus, au cercatu a produce intrigi si a aduce neintielegeri intre Iis. si Ioanu, folosindu-se de naivitatea invetiaceiloru acestui'a. Ei au disputatu invetiaceiloru lui Ioanu antaietatea, si

se binevoiesci a dá putienu locu in stimat'a fóia ce redigesi urmatóreloru sire:

In calatoriă mea din dilele trecute întândiendu trenulu de diminiétia amu asteptatu venirea lui la 2 1/2 óre de aci valórea botezului magistrului la gar'a dela Cupsi-a-mica. Pentru trecerea de tempu voiajerii se preumblau in grupe conversându prin sal'a de restauratiune si ambitu; printre ceilalti vediiu pre patru preotii, pre carii din discursulu ce schimbau între sine i cunosciutu de greco-orientali. Curiosu a trage cu urechi'a la discursu-le fâra a me observá de interesantu, nu mi-a fostu posibilu a me puté informá de numele si ubicatiunea dloru, destula-ca cum vediiu mai târdiu, trei calatoréu spre Mediasiu si Sighisóia a alu patrúlea spre Sibiiu; trei discursau alu patrúlea tacea ascultându; batrânulu cu celu mai tineru simpatisau afirmându-si lateralu discursule. Mijlociulu esageratu le istorisea cu predelectiune de meritele câstigate in parochiă sea, inviniu'a pre consistoriulu (archidiececanu) ca nu i-le recunósce, nu-lu spriginesce, ba i amenintia (consistoriului), ca esperindu acusi mandatulu deputatoru Sinodului archidiececanu, la alegerile pre periodulu venitoru, va lucrá din resputeri a reusi atari deputati cari sa fia contr'a consistoriului (archidiececanu).

In zadaru aducu ceilalti (batrânulu si tinerulu) argumente pentru a convinge pre esageratu, ca parerea sea este gresita si scalciata, elu rămâne neconvinsu si prin intemplári din tractulu pescu la carele apartiene, se fortia cu tóta maiestriă a caracterisá pre consistoriulu archidiececanu, de consistoriu de partide si familia etc. etc.

Discursulu li-se éstinse si asupr'a ultimei siedintie a consistoriului metropolitanu, carele precum su dechiarau, si astadata neavendu de lucru alte voiesce a vatemá autonomiă archidiecesei prin insusiri de competintia in afacerile Sinodului si consistoriului (archidiececanu). Mijlociulu si aicea nu se interesá de autonomiă amenintia (?), simtiulu lui (judaicu) insielatu — cere resbunare contr'a consistoriului, apoi totu un'a fia aceea

loru, fatia cu a lui Iisus, folosindu de argumentu ca poporulu parascesce pre Ioanu si alérge la Iisus. Cu acestu argumentu in gura, invetiaceii lui Ioanu, deveniti gelosi, alérge la magistrulu lor, cerendu satisfactiune, si dicendu: *Celu ce erá cu tine de ceca parte de Iordanu, despre carele tu ai marturisitu, eata si elu** boteza, si toti mergu la densulu, va se dica: acel'a carele tóte are sa-ti multiamésca tie, pre carele l'ai introdusu in lume, eata acestu nemultiamitoriu te-a luat pre dinainte. Ti face concurentia, ba ce e mai multu, prin purtarea sea a ajunsu acolo, de: toti alérge la densulu, iera tu din caus'a lui esti desconsideratu. Gelosi'a invetiaceiloru lui Ioanu este marcata cătu se pôte de ageru. In evintele lor se vede pre lângă gelosia, si óre care dispretiu (*ὄντος βαρύτες* — acest'a boteza) urmatu din aceea. — Acést'a gelosia ni-o putem esplicá usioru, déca considerâmu ca dupa cum se vede din responsulu urmatoriu alu lui Ioanu botez. nici pre acest'a nu-lu intielegeau invetiaceii sei, si ca acesti'a crediendu-se a fi invetiaceii celu mai mare magistru punéu mare pondu pre acest'a, si mandri'a loru i facea se tiena cu cerbicosia la antaietatea invetiatoriului lor. Ei inca erau ómeni, si inca de cei din poporu, si cá atari lesne de sedusu prin astutimea judeiloru carturari, versati in intrigi. (Va urmá.)

*) In originalu si lipsesce, iera *ὄντος* acest'a noi lu avemu tradusu cu elu. Fidelu originalului aru fi: „eata acest'a boteza.“

resplatita si cu pretiulu autonomiei archidiecesei.

Discursulu acest'a cá pre archidiececanu me a ranitu la anima, cu cătu de o parte vedu neincrederea si inviniunea aruncata din partea unui preotu esageratu si cu pareri scalciate asupr'a consistoriului (archidiececanu) iera de alta, ce este mai multu, audu ca consistoriulu metropolitanu voiesce a taiá in autonomiă archidiecesei. Eu credu cumca atátu Sinodulu cătu si consistoriulu archidiececanu, precum si a dieceseloru sufragane suntu competente in atacerile sele, (si majorene) si fâra intrevenirea de tutela a consistoriului metropolitanu si congresului.

Dreptu aceea cá archidiececanu credu a-mi plení un'a din cele mai sânté datorintie cându atragu atentiunea clerului si poporului greco-orientalu din archidiececa asupr'a acelei impregiurări, cumca déca este adevératu, ca conistoriulu metropolitanu aru voi a atacá autonomiă archidiecesei, se nu stamtu cu mânile si gurile legate, sa ne consolidâmu, aparâmu si asigurâmu dreptulu nostru.

Asiu fi de parere, cá consistoriulu archidiececanu cá responsabilu de dreptulu autonomicu alu archidiecesei, afacerile, consistoriului metropolitanu si congresului, taietóre in dreptulu competintiei sele si a sinodului, sa binevoiesca pre cale jurnalistica a le dá publicitáti, cá clerulu si poporulu prin manifestatiune solemna se putem protestá si lucrá contr'a usurpárii dreptului nostru, cá sa putem deveni stapânu pre alu nostru legalu si cá majoreni fiindu odata tempulu, a mai si cá esi de sub tutela.

Unu carturariu dela sate.

Cursulu supletoriu

tienutu la Brasiovu dela 1-18 Augustu 1875.

(Urmare.)

6. Are inv. sa se intieléga cu parintii copilului gresitu in privintia pedepsii?

7. Cum sa se arate invetiatoriulu fatia cu elevulu gresitu?

8. După ce a dojenitu, amenintiatu ori pedepsitu pre unu elevu gresitu, are inv. sa fia atentu asupr'a acelui'a-si elevu in vre-o privintia?

Responsurile primite?

1. Nu este de ajunsu, a spune inv. numai copil lui gresitu, ca trebuiá sa pazésca legea ori porunc'a ce o primise; ci mai întâiu sa-i luminezé mintea, apoi i va poté miscá anim'a, cá sa pazésca legea, va sa dica mai întâiu sa-lu convinga, ca fapt'a, care a facut'o, este in adevéru necuviósa si vatematória; sa-lu aduca in stare, a-i paré reu, ca a facut'o, fiindu ca prin acest'a a calcatu porunc'a primita séu legea si calcarea legei este pecatu; apoi sa-i amintésca, ca poruncile primite, resp. legile trebuie sa le pazésca totu omulu, care vrea sa fia fericitu; — elu dară sa se silésca a le pazi si sa le pazésca cu cea mai mare scumpetate.

2. Déca mai face copilulu fapt'a rea si dupa ce l'a convinsu inv. ca, aceea fapta este in contr'a legei, sa nu aplice asupr'a lui deodata pedepse aspre. Copilulu pâna in etate de 14 ani nici ca comite gresiele din reintia, ci din usiuritate de minte si pentru ca-si uita, ca face reu. Deci déca a repetitu gresiel'a facuta sa-i mai amintésca inv., ca prin acea fapta iera a calcatu legea si asiá iera a pecatuitu; sa-lu dojenésca, pentru ca a mai facutu acea gresiel'a ori sa-lu si amenintie, ca de o va mai face, 'lu va pedepsi. Iera déca vede, ca copilulu nu vrea sa scia nici de dojana, nici de amenintiare, atunci pôte cercá si prin o pedepsca, a-lu face sa simtiésca urmările cele rele ale calcárii de lege.

3. Fiindu ca scopulu pedepsii este indreptarea copilului gresitu; iera pedeps'a pôte folosí numai corespondiendu gresielei comise; inse d. e. lovirea cu varg'a nu pôte face sa se invéti lectiunea, nici sa se compuna ocupatiunea, pre cari le a negritu copilulu uitucu; asiá dar' pre unulu cá acest'a lu va poté indreptá inv., déca pentru ocupatiunea nefacuta si pentru responsulu celu reu din lectiune i-va insemná in protocolulu clasii calculi rei si i-va spune, ce calculi i a pus; apoi i va porunci, ca d. e. dupa amédi sa vina la scóla si cu acést'a ocupatiune facuta si cu acést'a lectiune invetiata. — Atunci inse sa nu-si uite invetiatoriulu, a-lu luá pentru acest'a la dare de séma.

4. Pre elevulu dedatu a se bate cu alti copii neisbutindu invetiatoriulu prin amintirea legii, dojana ori amenintiare a 'lu face, sa se lasé de acést'a gresiel'a; sa i in-émnéze in protocolulu clasii o nota rea; apoi mai repetindu acést'a gresiala, sa-lu scótiá dintre conscolarii sei din banca afara si sa-lu puna sa stée la o parte singuru, cá unu copilu reu, pâna ce va dá dovedi de indreptare. Daru apoi scóterea unui copilu din banca afara sa fia privita, cá o pedepsca fórté rusinatória.

Pre celu deprinsu a acúsá se 'lu oprésca in fine invetiatoriulu, de a mai vorbí neintrebata; inse si acést'a pedepsca sa aiba mare pondu inaintea copiiloru.

Pe celu mincinosu sa lu dechiaré invetiatoriulu in fine, ca este copilu de neincredere, si sub acést'a pedepsca sa lu tiena, pâna ce va dá dovedi de indreptare; atunci sa-i spuna, ca ier' este privitu cá copilu bunu.

Pre celu deprinsu a furá nepotendulu invetiatoriulu indreptá prin midilócele aratate mai susu, sa-lu pedepsésca in fine si cu nuielus, cá mai bine sa póta simti greutatea pecatului acelui'a; insa acést'a pedésca sa o aplice asupr'a lui numai in contielégere cu parintii lui si cu directorulu scólei.

5. Fiindu-ca pedeps'a are se urméze numai, déca copilulu nu se lasa de a mai face cutare séu cutare fapta rea, si nu vré sa se otarésca, a se portá si a lucrá amesuratu legii; inse óre-care copilu se intempla, de gresiesce ce-va inaintea parintiloru ori si a altoru ómeni din nebagare de séma;

Fiindu-ca prin pedepsca are sa nisuiasca inv. a indreptá mintea copilului cea retacita; inse óre-care copilu a facutu afara din scóla o gresiel'a pôte ca in sene mare, daru nu din reá pornire, ci numai din óre-care confusiune;

Aru fi deci pentru nisce asemenea copii de ajunsu si numai o dojana din partea parintiloru lor, prin care sa-i faca a simti, ca aceea fapta a fostu in contr'a legii, si de alta data sa nu mai faca asiá, cá sa nu mai pecatuiasca.

Afanduu inse acesti copii, ca scio si invetiatoriulu despre gresielele lor, acest'a aru fi pentru ei destula pedepsca.

Iera déca aru mai si publicá invetiatoriulu gresielele acestoru elevi conscolariloru lor in clase, acest'a aru fi atunci o crudime. Bá prin acést'a si aru poté perde acei elevi si gustulu de scóla ori simtiulu de onóre.

Ci inv. sa spuna numai acestoru elevi gresiti, sa numai faca asemenea fapte; ca de voru mai face, densulu iar' va affá, si atunci va fi silitu, a i pedepsi chiaru in fati'a conscolariloru lor.

In fine se pôte si intemplá, cá óre-care copilu sa comita afara din scóla o fapta rea, carea este celorlalti elevi inca cu totul necunoscuta Déca aru publicá-o acum inv. in scóla — prin acest'a numai cătu aru dá ansa celorlalti copii a reflectá asu-

**) Despre insemnar'a speciale a aceste particule in diferitele teste vedi mai pre largu in Dr. Schirlitz Gr. Dtsch. W.buch.

pr'a ei ori pôte ca s'aru aflá vre-unulu, care aru vrea sa cerce si sa védia, cum de a potutu face conscolariulu seu celu gresitu o asemenea fapta, si — prin acést'a aru cadé si elu in acelasi pecatu pre negandite.

Deci considerandu-le tóte acéstea usioru se pôte vedé, ca gresielele comise afara din scóla nu este bine sa le publice invet. eleviloru in clase, si asiá pre copilulu, care a gresitu ceva afara din scóla, si — despre acést'a nu au potutu aflá conscolarii sei, sa-lu pedepsésca numai in fati'a parintiloru lui.

6. S'au amintitu mai susu, ca invetiatoriulu are sa stée in contielégere cu parintii copiiloru, cá sa i dea mâna de ajutoriu atátu la cultivarea, cátu si la educatiunea copiiloru densiloru. Dara apoi candu se va vedé ajunsu in neplacut'a positiune, de a aplicá asupr'a unui elevu gresitu chiaru pedépsa corporale, sa o faca invetiati. acést'a cu consmientementulu parintiloru aceluia si cu atát'a mai vertosu, cá pentru o asemenea pedépsa sa nu fia densulu responsabilu.

Si cá sa aiba o asemenea pedépsa mai mare influentia asupr'a eleviloru, sa se esecutéze dupa esirea din prelégere in presentia parintiloru copilului gresitu si a directorului scólei.

7. Invetiatoriulu sa aréte elevului gresitu, ca lu compatimésce si i pare reu, pentru ca este silitu a 'lu pedepsi; dar' totu de odata sa-lu si provóce, a se ferí in viitoriu de a-si mai trage vre o pedépsa asupr'a-si prin pecatuire.

8. Dupa-ce a dogenitu, amenintiatu ori a pedepsitu inv. pre unu elevu gresitu, sa ia sém'a, ce impresiune au facatu aplecarea acestoru midilóce disciplinari asupr'a aceluia.

Sa intielege de sine, ca déca va vedé inv. cum ca prin dojana s'a indreptatu elevulu, atunci nu va mai intrebuinti'a si altu midilocu mai aspru.

Iéra vediendu ca nu isbutesce nici cu amenintierea atunci sa-lu pedepsésca cu o pedépsa corespundiatória gresielei comise, dupre cum s'au aratatu mai susu; inse sa nu se infuriéze inv. încátu sa prinda, a loví pre copilu cu palm'a preste capu, cu linialulu la unghii, ori a-lu pune sa stée ori sa ingenunche la usi'a scólei afara din clase; dara nici in clase sa nu-lu puna sa sté langa usia ori langa feréstá, pentru-ca prin atari pedépsa i aru vatamá sanatatea, bá i aru poté chiaru scurtá viéti'a!

(Vá urmá.)

Varietáti.

* * * *Pentru deobligatiu la militia.* Prin ordinu ministeriale suntu provocate jurisdictiunile a aterne in fiecare anu unu conspectu atátu despre acei tineri necunoscuti, cari din cauza, ca nu s'au potutu eruá loculu, unde locuescu, nu s'au potutu suscepe in list'a scrizoriloru la militia, cátu si despre acei tineri, cari dupa recrutarea generale s'au insemn tu in listele de asenfare cá ilegalu absentu séu cá fugari de militia. Numele tuturoru acestor'a se va publicá apoi in fói'a politiana si se voru curená de ministeriulu de interne in tiér'a intréga.

Acésta mesura nóua e a se aduce tineriloru nostri cu atátu mai vertosu la cunoscintia, cá sa se presentedia de timpuriu la loculu de recrutatiune, pentru-ca cu intardiarea si absentarea e impreunata afara de rusinea de a fi trasu la datorinti'a sea prin gendarmeria si alte organe politiane si urmárele legei de recutare, care prescriu in § 47 pentru atari individi o pedépsa fórte grea, si anume pentru acei'a, cari se afla apti pentru serviciulu militariu 2 ani de servitiu preste

tempulu legale, adeca in locu de 3 ani 5 si in casu, cându atari individi s'aru aflá de neapti pentru servitiu militarie e prescisa o pedépsa de vrestn dela 1—3 luni.

* * * *Rogare.* Fiindu-ca dela Sibiu amu capatatu strajnica porunca, cá pâna la finea anului acestuia nesmintitu, sa 'mi refúiesca spesele pentru tiparirea „Anghirei crestine“ la tipografia nóstra archidiecesana gr. or. — rogu cu totu respectulu pre acei préstimati domni, cari inca nu au tramisu pretiulu cartiloru primite, sa bine voiesca a grabí cu tramiterea paraleloru.

T. V. Gheaj'a.

* * * *Studiulu medico-legalu alu picaturiloru de sânge este de o mare importantia pentru cercetarile justitiei.* D. Hussonu fiulu supune Academiei ca pentru a cunoése déca o pata ce se afla pre o stofa este de sânge, se procedéza in modulu urmatoriu. Se taie o fasie din stofa de a curmedisiulu petei si se atârna intr'unu tubu omeopaticu in contactu cu apa distilata. Cu o vergelusia de sticla, se transporta putienu din acelu licidulu pre unu portu-obiectulu, apoi dupa ce se usuca, se adauga o picatura de ioduru de potasiu la alu 20-le; se acopere cu o lamela de sticla si dupa ce s'a adausu putinu acidu aceticu, se incaldiesce pâna ce incepu sa se degajeze câte-va bule de gazu. In casu candu pat'a este de sânge, se vede sub microscopu desvoltându-se ace cristaline incrucisiate. Déca pat'a este pre unu lemnú séu metalu, in locu de a fi pre stofa, se radinesce, prafulu se pune in apa si licidulu se tratéza cum s'a disu mai susu. Autorulu sustiene ca sângele de omu produce acea forma speciala; prin urmare se pôte deosebí de sângele animaleloru cari produce cristalisatiuni diferite.

* * * *Acum cátu-va tempu s'a tînutu la Graz, in Stiri'a o reuniune sciintifica cárei'a doctorele Knapp a presentatu doi stirienu cari manâncá arsenicu. Cu acésta ocaziune doctorele a datu óre-care amenunte interesante asupr'a mâncatoriloru de arsenicu. Este anevoia, dice doctorele Knapp ca sa precisiez prin cifre sporirea numerului aceloru persóne care manâncá arsenicu, déra suntu fórte multi. Cei mai multi suntu argati de vite, taietori de lemne, padurari si chiaru femei. Dintre acesti individi multi au inceputu sa consumeze arsenicu dela 17 séu 18 ani si au continuatu pâna la o etate fórte inaintata. Cei mai multi ne spunu ca manâncá acésta substantia; de aceea nici nu se pôte constatá numerulu. Cá sa justifice consumatiunea arsenicului, stirienu spunu ca prin acést'a suntu feriti de bóla si au aparintia de ómeni fórte sanatosi; ca arseniculu este unu remediu contr'a dificultáti de a respirá si inlesnéscé digestiunea. In realitate mâncatorii de arsenicu paru a fi fórte sanatosi si vertosi. Doctorele gândesce ca numai ómenii tari potu sa se deprinda cu acésta practica; acesti'a suntu cari traiescu pâna in adânci betráneti; astu-feliu d. Knapp a vediatu la Zierung unu carbutaru trecut preste 70 ani, inca fórte viguros si fórte sprintenu, care mâncá arsenicu de 40 ani. I s'a spusu de unu venatoriu de capre, in etate de 81 ani, care consumase multu tempu arsenicu.*

Dupa observatiunile doctorelui, arseniculu albu, (acid arsenios), numitu si flóre de arsenicu si arseniculu galbenu, se iau in stare uscata. Dos'a este fórte mica la inceputu, apoi se maresce treptatu: Dos'a cea mai mare ce a vediatu luandu-se este de 14 grame; Matei Schober dela Ligist, a luatú inaintea sea 7 grame si jumetate, la 17 Aprilie 1865. Intervalulu intre luarea fie-cárei'a dose variéza;

la 15 dile, in fie care septamána de 2 ori si chiaru de 3 ori pre septamána. Aceste fapte constatate, nimeni nu se mai pôte indoi ca exista mâncatori de arsenicu.

* * * *Si regii jura.* — Es reginei Isabel'a a Spaniei si lui Blanchard, bucatariulu seu, li s'a intentatu procesu de unu óre-care numeru de furnisori a mesei regale.

In cursulu acestui procesu dissi furnisori sustinéu ca es-regin'a se angagiase personalmente cátre ei; ea chiaru aru fi comunicatu acestu angagiamentu lui Rosnobletu, unui din ei, prin primulu seu fecioru. Ei ceréu prin urmare cá, in casu de denegare a afirmatiunii loru din partea reginei, sa fia tînutu a prestá juramentu.

Tribunalulu a statuatú cá la 14 Novembre regin'a se presteze juramentu dinaíntea tribunalului asupr'a faptului urmatoriu: „A-ti luatú angagiamentulu de a platí pre Rosnoblet si consortii?“ Acésta decisiune fu apelata, dara curtea o confirma. Deci, conformu decisiuniloru judiciare, regin'a Isabel'a de Burbon a aparutu dinaíntea tribunalului civilu a Senei spre a prestá juramântulu ce i se deferise.

Dupa suspendarea audientiei, regin'a fú introdusa, dupa cererea presiedintelui de portarelulu de audientia; regin'a a intratu pre usia ce conduce la camer'a consiliului si a luatú locu pre unu fotoliu ce i se preparase in pretoriu. Ea erá asistata de D. Mathieu advocatulu seu.

S'a datu cetire formulei juramentului si a cestiunii asupr'a cárei'a i se deferise juramentulu; cu mân'a drépta si in picióre, regin'a a prestatu juramentulu in terminii urmatori: „N'amu luatú angagiamentu de a platí pre Rosnoblet, Daustéme si alti petitionari.“

Tribunalulu apoi a datu o sentintia prin care declara pre Rosnoblet si consortii reu fundati in cererea loru si i condémna la cheltuele.

* * * *Tunelulu St-Gothard.* — Alu 34-a raportu lunaru a consiliului federalu asupr'a stárei lucrárilor dela Gothard ne conduce pâna la 30 Septembrie. In tempulu acelei luni strepungerea galeriei de directiune a progresatu cu 229,1 din cari 125,9 despre nordu si 103,2 despre sudu. La finea lui Septembrie galeri'a erá strepunsá pre o lungime de 4,879 kilometre. La aceea data remanea inca de strepunsu 10,040 m 6.

La aceea data largirea boltei erá operata asupr'a a 2,044,6, cuvét'a lui Stross erá escavata pre 1,897,4, Strossulu pre 841,5: escavatiunea erá complectá pre o lungime de 233 metre. In fine didari'a boltei fusese terminata pre o lungime de 1,350 metre.

Galeri'a de susu, in partea curba a tunelului definitivu lângá Airolu, a ajunsu o lungime de 71 metre. Nu mai remánu de strepunsu mai multu de 54 metre.

Numerulu lucratoriloru ocupati in lun'a Septembrie la strapungerea tunelului a fostu de 2,891 in terminu de mijlocu, de 3. 309 maximumu.

Pre lini'a intréga a Gothardului numerulu de mijlocu a lucratoriloru intrebuintiati a fostu de 5,051 in lun'a Septembrie.

* * * *O descoperire interesanta atátu sciintificesce cátu si pentru viéti'a practica s'a facutu de dd. Fiemanu si Hermann; acesti chimisti au descoperitu unu midilocu pentru a estrage din seva (mâsg'a) de pin, vanilina, in totulu de aceea calitate cá si vanilin'a estrasa din tecile de vanilie. Acestu productu pretiosu, atátu de intrebuintiatu in cofetarie si parfuru-*

merie se gasesce nu numai in seva pinului silvestru, déra si in seva bradului pectinatú, a picei, si fórte probabilu in mânga tuturoru coaiferiloru. Pentru a dobendí vanilin'a se strange seva de pinu pre data ce arborii suntu taiati; acésta seva se pune intr'unu vasu de feru si se ferbe câte-va minute pentru a impedecá fermentatiunea. Prin ferbere se inchiaga albumin'a coprinsa in licidulu sevosu. Seva astu-feliu férta se pune in butóie si se espediaza la uzine unde se transforméza mai intáiu in coniferina si apoi in vanilina.

* * * *(Spesele sultanului).* Nice unu potentatu alu europeu nu are list'a civile nice pre departe asiá mare cá turculu. In an. 1873/4 list'a civile a sultanului erá de 233 milióne pungi otomane in bugetu séu 30 milióne franci; in 1874/5 de 31 mil. fr.; si apoi alte spese personale pre deasupr'a suntu mai inca pre atát'a. Cam preste 50 mil. fr. suntu spesele listei civile pre anu ale sultanului. Apoi aceste spese excesive au ajutatú multu la falimentulu Turciei, încátu umbra acum dupa inprumuturi desperate, fára a avé incredere, ca va mai poté platí interesele datorieloru.

* * * *Martiale.* Intre militarii armatei c. r. in urm'a inaintátiiei aflámu pre románii: dd. Nicolaie Cosgaria, capitanu la reg. 50. Asentie Ragulia supratenente la reg. 2. Sofroniu Ilesiu s. ten. la reg. 63. Ioanu Petroviciu s. ten. la reg. 64. Ioanu Herbai, aspirantu de ofic. la reg. 64. Paulu Straulia, asp. de ofic. la reg. 2. si Simionu Blasiu, cadetu la reg. 64.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Novembre 1875.

Metalicele 5%	69 45
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 50
Imprumutulu de statu din 1860	111 —
Actiuni de banca	927 —
Actiuni de creditu	194 10
London	143 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	80 40
„ „ „ Temisoreno	80 —
„ „ „ Ardelenesci	79 60
„ „ „ Croato-slavone	85 —
Argintu	105 50
Galbinu	5 36
Napoleonu d'auru (poli)	9 10

Edictu.

Ioanu Popic'a junioru din Sadu, de religiunea gr. orint. carele a parasitu pre legiuit'a sea sotia Ann'a Ioanu din Riulu-Sadulu de patru ani de dile si astadi nu se scie unde se afla, se citéza prin acést'a a se infatisiá la subsemnatulu foru matrimonialu, cáci de nu se va infatisiá in unu anu si o di, se va pertractá actiunea muieriei sele si in absentia lui.

Sibiu 29 Oct. 1875.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Sibiuului.

I. Popescu,
protopresb.

(3—3)

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. Bab'a de class'a III, se escrie concursu pâna la 30 Novembre a. c. cându va fi alegerea.

Emolumentele suntu:

- 1) 8 Jugere si 354 orgii aratoriu.
- 2) 4 Jugere 1456 orgi fenatiu.
- 3) 3 Jugere 716 orgi pasiune.
- 4) Dela o suta case dela fia-care casa o mertia mica de malaiu si dela tóta cas'a un'a di de lucru si stol'a indatinata de la servitiile preotiesci dupa cum s'a staveritu de comisiunea ambulanta.

Doritorii de a cáscigá acestu postu de preotu au sa-si inaintedié recursele loru la subscrisulu scaunulu protopresbiterale, sa fia teologi absoluti, pâna la terminulu indicatu:

Cs. Giurgesti in 16/10 1875.

In contielégere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Bodea,
protopopu.

(3—3)